

Bydgoszcz, 23 sierpnia 2022 roku

prof. dr hab. Maria Murawska
Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego
w Bydgoszczy
Wydział Instrumentalny
Dziedzina sztuki
Dyscyplina artystyczna – sztuki muzyczne
mmaria@op.pl

AKADEMIA MUZYCZNA
im. Stanisława Moniuszki
Wpłynęło dnia 29.08.2022 ✓
L.dz. nr RDA/.....
Podpis 

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Ke Ma

Zleceniodawca recenzji:

Senat Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, zlecenie podjęte na podstawie Uchwały nr 62/2022 z dnia 30 maja 2022 roku oraz na podstawie art. 14 ust. 2 pkt. 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Do nadesłanego pisma, informującego o wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgr Ma Ke, została dołączona kompletna dokumentacja Doktorantki wraz z dziełem artystycznym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani Ke Ma urodziła się w Hegang w prowincji Heilongjiang w Chinach. Początkowo kształciła się prywatnie, a od roku 2010 w Akademii Muzycznej w Harbinie. W okresie studiów uzyskała krajowe stypendium (2012) oraz pierwsze nagrody w konkursach pianistycznych „Jin Zhong” (2013) i w konkursie Chińska Muzyka Fortepianowa (2008). W roku 2014 rozpoczęła edukację pianistyczną w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku pod kierunkiem prof. Andrzeja Artykiewicza i as. Macieja Gańskiego, którą ukończyła w 2017 roku, uzyskując dyplom magisterski. Obecnie jest studentką trzeciego roku studiów doktoranckich w klasie prof. Waldemara Wojtala.

Uczestniczyła w kursach mistrzowskich prowadzonych m.in. przez Wojciecha Świtałę, Bernda Goetzke, Volkera Stenzla, Yaary Tala i Andreasa Groethuysena w Akademii Muzycznej w Gdańsku oraz przez Romea Smirkova (Plovdiv), Natalię Isaevą (St. Petersburg) i Zushan Bian (Qingdao).

W 2016 roku zdobyła nagrodę specjalną w Grupie II w Konkursie Pianistów Kameralistów w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Występowała jako kameralistka w konkursach dla wiolonczelistów i skrzypków.

Obecnie pracuje jako nauczyciel fortepianu w Art School w Hegang.

Ocena rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska mgr Ke Ma *Mazurki op. 50 Karola Szymanowskiego – analiza planu agogicznego w świetle zapisu kompozytora i interpretacji wykonawcy* obejmuje dzieło artystyczne w postaci nagrania na dwóch płytach CD oraz jego opis.

Doktorantka podjęła niezwykle ciekawy i ważny temat. Wiele uwagi poświęcono dotychczas nowatorskiemu podejściu do harmoniki oraz bogactwu ekspresji w *Mazurkach* Karola Szymanowskiego. Pani Ke Ma, koncentrując się na wyjątkowej roli agogiki w przebiegu muzycznej narracji, zwraca uwagę wykonawców na nowe horyzonty interpretacyjne.

Utwory fortepianowe Karola Szymanowskiego obfitują w określenia precyzujące oczekiwania kompozytora w kształtowaniu wykonania zarówno w zakresie kolorystyki, jak i przebiegu w czasie i stanowią dla wykonawców ważki problem interpretacyjny. Doktorantka podejmuje indywidualną analizę tego zagadnienia.

W nagraniu płytowym odnajdujemy niezwykłą precyzję w realizacji kompozytorskich wskazań. W konsekwencji interpretacja jest bardzo naturalna, pozbawiona przerysowań, a jednocześnie różnorodna w zakresie ekspresji.

Pierwszy *Mazurek* został wykonany przez Doktorantkę z powściągliwością w zakresie rubato, co w połączeniu ze wskazanym przez Szymanowskiego spokojem narracji, przyniosło bardzo nastrojowe wprowadzenie do całości opusu. Część środkową, *non rubato*, Pianistka urozmaiciła subtelną desynchronizacją wybranych miar w takcie, nadając frazowaniu giętkość i taneczność.

Mazurek nr 2, jakże odmienny w charakterze, w interpretacji Pani Ke Ma jest wyraźnie skontrastowany w zakresie agogiki. Dyscyplina rytmiczna w połączeniu z wyrazistą artykulacją podkreśla charakter oraz wewnętrzny podział utworu na różnobarwne fragmenty.

Interpretacja trzeciego *Mazurka*, pełna subtelnych różnic agogicznych, pozostaje w zgodzie z wokalnym charakterem tematu głównego oraz z kontrastującymi fragmentami tanecznymi. Dobór tempa oraz niuanse dynamiczne nadają kompozycji ciekawą kolorystykę.

W taktach 42 w partii lewej ręki pojawił się inny dwudźwięk niż z w wydaniu PWM (redakcja Teresy Chylińskiej).

W wykonaniu *Mazurka* nr 4 pianistce udało się w sposób niezwykle trafny oddać jego rezolutny charakter pozostający w skonstrastowaniu do fragmentów śpiewnych. Logiczny plan agogiczny pozwolił na uzyskanie spójności formy. Szczegół interpretacyjny, który można byłoby zastosować, to wyraźniejsze zrealizowanie *subito forte* w taktach 99 i 103.

W piątym *Mazurku* Doktorantka dostosowała tempo do czterotaktowej perspektywy frazowania. Interpretacja jest pełna detali agogicznych, z niezwykłą konsekwencją realizowanych według wskazań kompozytora i przekonuje centralną kulminacją.

W *Mazurku* nr 6 pianistce udało się uzyskać „junacki” charakter dzięki różnorodnej artykulacji. Tempo *vivace* ulega w związku z tym pewnemu ograniczeniu, co Doktorantka podkreśla w opisie dzieła artystycznego.

W taktach 53 i 54 w partii prawej ręki pojawił się dźwięk ges1 zamiast g1 (wydanie PWM, redakcja Teresy Chylińskiej).

Wybór tempa *Mazurka* nr 7 (w zamyśle kompozytorskim określone jako *tempo oberka*) pozwolił wykonawczyni na realizację śpiewnych linii melodycznych i nadanie im charakteru *dolce*. Pani Ke Ma z powodzeniem zrealizowała połączenie subtelności kolorystycznej z ruchliwością tańca.

Wybór tempa w ósmym *Mazurku* zaowocował ciągłością 8-taktowej frazy i naturalną realizacją artykulacji (łuki) w partii lewej ręki. Doktorantka w sposób konsekwentny przeprowadziła kulminację, łącząc we właściwej proporcji *accelerando* i *crescendo* (takty 51 – 60).

Pani Ke Ma zaproponowała interesującą, dzięki kontrastom kolorystycznym, interpretację *Mazurka* nr 9. Wybór tempa pozwolił na śpiewność frazowania, a energia i artykulacja części środkowej nadała logikę konstrukcji utworu.

Plan agogiczny *Mazurka* nr 10 pozostał w ścisłym związku z jego dynamiką, co pozwoliło na uzyskanie przejrzystej formy. Pianistka wykorzystała elastyczność przebiegu narracji

w powtarzanych, modyfikowanych przez kompozytora frazach dla uzyskania większej ekspresji (takty 21 i 22).

W *Mazurkach* nr 11 i 12, niezwykle urozmaiconych kolorystycznie, Doktorantka z wielką dbałością zrealizowała wskazówki agogiczne Szymanowskiego, łącząc je z zastosowaniem różnorodnej artykulacji. W *Mazurku* nr 12, rozbudowanym i zmiennym w tempie narracji, Pani Ke Ma uzyskała spójność formy dzięki konsekwentnym powrotom do podstawowego tempa. Umiejętność ta okazała się szczególnie istotna wobec rozmiarów kompozycji.

W *Mazurku* nr 13, w początkowej fazie utrzymanej w charakterze kujawiaka, Pianistka podkreśliła wokalnosc przebiegu poprzez zastosowanie subtelnego *rubato*. Pani Ke Ma skontrastowała środkową część wyraźnie ożywiając tempo, nadając jej wyrazisty, taneczny charakter.

Dzięki trafnemu doborowi temp oraz precyzji rytmicznej interpretacja *Mazurka* nr 14 stała się odzwierciedleniem kompozytorskiej wskazówki z *elegancją i grandezzą*.

Spokój narracji *Mazurka* nr 15 i stosunkowo wolne tempo pozwoliły pianistce osiągnąć specyficzny charakter utworu (*naiwnie i sentymentalnie*).

W *Mazurku* nr 16 Doktorantka wybrała spokojny przebieg agogiczny w początkowej fazie, który konsekwentnie rozwinęła według wskazówek kompozytora. W niektórych fragmentach zabrakło wyostrenia rytmu, tak istotnego dla strony energetycznej tańca – w taktach 30-32 szesnastka w partii prawej ręki jest dość „leniwa”. W takcie 69 skrócona uległa wartość półnuty z kropką.

W *Mazurku* nr 17 Pianistka bardzo dobrze uchwyciła typową dla mazura akcentację i żywy przebieg narracji.

Mazurki nr 18 i 19 ujmują swoją stylową interpretacją: pierwszy z nich w charakterze oberka, z właściwym dla tego tańca „przypływem”, drugi wykonany z tytułowym ożywieniem i wdziękiem.

Całość opusu 50 kończy rubaszny *Mazurek* nr 20, w interpretacji którego Pani Ke Ma potwierdziła swoje kompetencje pianistyczne, oparte o dogłębną analizę tekstu nutowego.

Dokonując *résumé* nagrania z satysfakcją mogę stwierdzić, że Pani Ke Ma jest dojrzałą artystką, dysponującą bardzo dobrze opanowanym warsztatem pianistycznym oraz dużą wyobraźnią muzyczną. Jej interpretacje *Mazurków* op. 50 cechuje szlachetność brzmienia oraz naturalność muzycznej narracji.

Opis dzieła artystycznego obejmuje wstęp, trzy rozdziały (*Zjawisko stylizacji w muzyce, Agogika w utworze muzycznym, Mazurki op. 50 Karola Szymanowskiego*), podsumowanie, bibliografię, 6 aneksów oraz tłumaczenie całości na język angielski. W rozdziale pierwszym Doktorantka definiuje pojęcie stylizacji, formy, faktury, harmonii, melodii oraz rytmiki, odwołując się do konkretnych przykładów utrwalonych w nagraniu. Dokonuje również krótkiej charakterystyki polskich tańców ludowych, stanowiących inspirację mazurków. Rozdział drugi, który jest głównym rozdziałem opisu dzieła artystycznego, Pani Ke Ma poświęca agogice, jej znaczeniu oraz historii pojęcia. Interesujące jest tu nawiązanie do muzyki chińskiej i jej swobody w traktowaniu czasu muzycznego. Analizie zostaje poddane określenie *tempo primo* w poszczególnych miniaturach, jego zmiany w przebiegu utworu oraz wpływ na ekspresję. W rozdziale trzecim autorka nakreśla ewolucję stylu kompozytorskiego Karola Szymanowskiego. Doktorantka wskazuje *Mazurki* jako inspirację dla pianistów do poszukiwań indywidualnej interpretacji planu agogicznego. Opis dzieła artystycznego dowodzi wnikliwości spojrzenia Doktorantki na zjawiska agogiczne oraz, w konsekwencji, odnalezienia ich wpływu na ekspresję muzyczną. Pani Ke Ma potwierdza swoją rzetelną wiedzę związaną z podjętym tematem, którą wykorzystuje z powodzeniem, pomimo poruszania się w obszarze całkowicie odmiennej kultury niż jej kultura rodzima.

Dysertacja została napisana starannie (bardzo niewielka ilość tzw. literówek), poprawnie od strony językowej, co zasługuje na szczególne podkreślenie, jako że język polski nie jest językiem ojczystym Doktorantki. W bibliografii zabrakło monografii Anny Nowak *Mazurek fortepianowy w muzyce polskiej XX wieku*, która stanowi bogate źródło wiedzy dotyczącej samej miniatury jak i spojrzenia na jego transformacje.

Atrakcyjnym dodatkiem graficznym są rysunki autorstwa Doktorantki.

Opis dzieła artystycznego oceniam bardzo pozytywnie.

Konkluzja

W rozprawie doktorskiej *Mazurki op. 50 Karola Szymanowskiego – analiza planu agogicznego w świetle zapisu kompozytora i interpretacji wykonawcy Pani Ke Ma* zaprezentowała wysoki poziom umiejętności pianistycznych oraz dogłębną wiedzę z zakresu wykonawstwa muzyki fortepianowej polskiego kompozytora. Doktorantka wykazała, jak ważny jest związek między czasem muzycznym a spójnością konstrukcyjną kompozycji oraz jej ekspresją. Wnikliwość przeprowadzonych badań oraz przedstawione wnioski

dowodzą kompetencji Pani Ke Ma do prowadzenia samodzielnej działalności artystycznej, wnosząc istotny wkład do dyscypliny sztuk muzycznych.

Doktorantka rozwiązała założone w rozprawie doktorskiej zagadnienie artystyczne i spełniła wymagania art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku.

Stawiam wniosek o przyjęcie rozprawy doktorskiej.

prof. dr hab. Maria Murawska

M. Murawska